

De Voorzitter van de Tweede
Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's GRAVENHAGE

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
5 april 2002	IB/02/14249		26 april 2002
Onderwerp		Doorkiesnummer	
Vragen van de leden Hamer en Lambrechts			

In de brief met het kenmerk 2010208750 heb ik ter
beantwoording de vragen ontvangen die de leden Hamer en
Lambrechts van uw Kamer hebben ingediend over *het bureau China
Star en het leuren met studenten*.
De antwoorden op deze vragen zend ik u hierbij.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

Drs. L.M.L.H.A. Hermans

Antwoorden op de schriftelijke vragen van de leden Hamer (PvdA) en Lambrechts (D66) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen over het bureau China Star en het leuren met studenten.

1. Ja.

2 en 5. In de beleidsbrief 'Kennis Geven en Nemen, Internationalisering van het Onderwijs in Nederland aan de Tweede Kamer van september 1999 (met het kenmerk OCW99948) is de koers ingezet naar meer zelfregie van instellingen bij het versterken van hun internationale profiel. In eerste instantie zijn het de instellingen zelf die hun internationaal profiel bepalen. Het is de taak van de overheid door het creëren van randvoorwaarden er aan bij te dragen dat de instellingen hun ambities op dit punt kunnen realiseren. Gezien mijn verantwoordelijkheid acht ik het daarnaast van belang dat voldoende inzet kan plaatsvinden op de generieke promotie van het Nederlandse onderwijs. De internationale positionering van de instellingen ondersteun ik, naast de reguliere bekostiging, met een aantal maatregelen in de randvoorwaardelijke sfeer. Voor het positioneringbeleid zijn twee instrumenten ontwikkeld. Het eerste richt zich op het opleiden van buitenlandse studenten in Nederland middels het DELTA-beurzenprogramma. Het tweede betreft de steunpunten NESO (Netherlands Education Support Office). Deze richten zich op informatievoorziening aan buitenlanders over het Nederlandse hoger onderwijs, met als oogmerk de selectie van buitenlandse studenten zo goed mogelijk te laten verlopen. De steunpunten NESO zijn - in een partnerschap tussen instellingen en overheid - opgericht in de prioritaire landen uit de beleidsbrief. Het gaat om NESO Beijing (China) en NESO Taipei (Taiwan). Het Netherlands Education Centre dat reeds jarenlang actief is in Jakarta (Indonesië) wordt dit jaar omgevormd tot een steunpunt NESO. Voor de steunpunten NESO heb ik een financiële bijdrage beschikbaar gesteld voor de generieke promotie van het Nederlandse beroeps- en hoger onderwijs als geheel. Voor NESO Beijing en NESO Jakarta is deze bijdrage mede namens de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. De NESO's ontvangen deze middelen naast de co-financieringsmiddelen van de onderwijsinstellingen.

Zoals neergelegd in de hoofdlijnenbrief "Onderwijs voor Wereldburgers" (met het kenmerk OCW020087) heb ik voor de komende periode voorzien in een voorlopige evaluatie van instrumenten van positioneringbeleid op grond van de

eerste ervaringen die daarmee zijn opgedaan. Daarbij gaat het ook over de steunpunten NESO.

Het bezoek aan China, op uitnodiging van de Chinese Minister van Wetenschap, vond plaats in het kader van de wetenschappelijke en onderwijssamenwerking tussen Nederland en China. Van de resultaten van dit werkbezoek heb ik vorig jaar separaat verslag aan de Tweede kamer gedaan (met het kenmerk: vergaderjaar 2000 tot 2001, 27 400 VIII, 68).

Tijdens dit bezoek is gebleken dat het aantrekken en selecteren van studenten in China een complexe zaak is. Met name speelt het feit dat de Chinese wet- en regelgeving voorschrijft dat buitenlandse instellingen, waaronder de Nederlandse, in China slechts studenten mogen werven met bemiddeling van Chinese agenten die door het Chinese Ministerie van Onderwijs zijn geaccrediteerd. Dat gebod heeft gevolgen voor de wijze waarop Chinese studenten de weg vinden naar Nederlandse instellingen.

In China hebben Nuffic (de Nederlandse Organisatie voor Internationale Samenwerking in het Hoger Onderwijs) en zo'n 35 hoger onderwijs instellingen met steun van het ministerie sedert juni 2001 een instellingsoverstijgend steunpunt NESO ingericht. Dit met het oog op de gewenste bundeling van krachten, een eenduidige presentatie en het gezamenlijk optreden van het Nederlands onderwijs bij het in het China aantrekken en selecteren van studenten.

Het NESO Beijing behartigt de Nederlandse hoger onderwijszaken ter plaatse en vertegenwoordigt aldaar de in China geïnteresseerde Nederlandse onderwijsinstellingen. Het NESO werkt hierbij nauw samen met de Nederlandse ambassade in Beijing.

In voornoemd kader heb ik ook kennis genomen van het artikel 'Scholen: niets van doen met China Star'. Hierbij staat voorop dat de contacten tussen onderwijsinstellingen en Chinese actoren bij het aantrekken van buitenlandse studenten primair de verantwoordelijkheid zijn van de instellingen.

Naar aanleiding van de artikelen heb ik contact opgenomen met de Ambassade te Beijing en het NESO in Beijing voor nadere informatie.

Daaruit blijkt dat het NESO in samenwerking met een Chinese partnerorganisatie - het aan het Chinese Ministerie van Onderwijs gelieerde CSCSE (Chinese Service Center for Scholarly Exchange) - een wervingsprocedure heeft ingesteld die door het NESO wordt bewaakt. Deze is toegankelijk voor alle instellingen die zijn aangesloten bij het NESO. De instellingen beslissen echter zelf over de toelating van deelnemers.

Om verwarrende berichtgeving verder te voorkomen heeft het NESO contact opgenomen met China Star en erop aangedrongen dat verwijzingen naar Nederlandse instellingen waarmee zij geen contacten onderhouden van de China Star website worden verwijderd. Overigens heeft China Star, voor zover bij het NESO en de Ambassade bekend, geen studenten aan Nederland geleverd. Wel heeft het onlangs een overeenkomst gesloten met het Center for European Studies van de Universiteit Maastricht. De Nederlandse instellingen beslissen zelf of en in hoeverre zij contacten onderhouden met agenten.

3. Buitenlandse deelnemers aan Nederlandse instellingen staan ingeschreven als student. Uit de BISON Monitor, die hoofdzakelijk informatie bevat uit de beurzenprogramma's, blijkt dat er 1076 Chinese studenten waren in het studiejaar 2000 - 2001. Het is aannemelijk dat het DELTA-beurzenprogramma zal resulteren in een toename van dat aantal studenten. Van deze verwachting geeft Nuffic blijk in de tussenrapportage die ik recentelijk heb ontvangen over de uitvoering van het DELTA-beurzenprogramma; vanuit de toegekende beurzen melden zij dat er in Nederland in het studiejaar 2001 - 2002 2039 Chinese studenten zijn.

Er zijn geen aanwijzingen dat er zoiets bestaat als een Chinese carrousel. Indien daarvan wel sprake is, zou dit kunnen blijken uit de antwoorden van de onderwijsinstellingen op de vragenlijst aanpak intern onderzoek bij instellingen voor HBO, WO en BVE (zie mijn brief aan uw Kamer van 12 maart 2002).

4. In het antwoord op de vragen twee en vijf heb ik gesproken over de verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid en instellingen. Duidelijk is dat positionering van het hoger onderwijs in het buitenland voor de onderwijsinstellingen een tamelijk nieuw terrein is waarop zij verder ervaring moeten opbouwen. De verantwoordelijkheid voor de toelating van studenten tot de opleiding is geregeld in de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek en is de bevoegdheid van de individuele instelling. Ik ga er daarbij vanuit dat instellingen hun verantwoordelijkheid nemen bij de selectie, opvang en begeleiding van buitenlandse studenten die een CROHO geregistreerde opleiding volgen, mede gelet op het belang van een kwalitatief hoogwaardig internationaliseringprofiel. Het toezicht op de kwaliteit van het onderwijs is nu geregeld

in de wetgeving voor de verschillende onderwijssectoren. Het toelatingsbeleid van vreemdelingen tot Nederland is de verantwoordelijkheid van de IND. Deze beslist over de aanvraag MVV mede op basis van informatie die door de instelling wordt gegeven.

In algemene zin betalen buitenlandse studenten het wettelijk verplichte collegegeld; in de praktijk blijkt dat niet-EU studenten meestal meer betalen dan het wettelijk verplichte collegegeld. Buitenlandse studenten kunnen door de onderwijsinstelling waaraan zij studeren in aanmerking worden gebracht voor de wettelijk geldende overheidsbijdrage in de bekostiging van onderwijsdeelnemers in het hoger onderwijs voor zover dit een bekostigde opleiding betreft.

6. In het antwoord op de vragen twee en vijf heb ik gesproken over de verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid en instellingen, alsmede over de rol van het NESO bij het positioneren van het Nederlandse onderwijs in het buitenland. De gecoördineerde deelname van instellingen aan de China International Higher Education Exhibition Tours gebeurt onder auspiciën van Nuffic en het NESO. Daarbij is er ook betrokkenheid van de EVD (economisch voorlichtingsdienst).
7. NESO Beijing biedt thans geen cursussen aan. Wel worden er - ter voorbereiding op een studie in het buitenland en voor kosten van de deelnemer - door veel Chinese agenten en wervingsbureaus cursussen aangeboden. De Nederlandse instellingen beslissen echter zelf of en in hoeverre (potentiële) deelnemers aan de toelatingscriteria voldoen.